

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA SZKODY W ŚRODOWISKU

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
nr UZ/2/2023 z dnia 10 stycznia 2023 roku.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 2 – 4, § 7, § 9, § 10-11, § 12 ust. 1-2 i 4, § 13
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 2 -3, § – 5, § 7, § 9 ust. 4, § 10 ust. 5, § 11 ust. 2 i 4, § 13

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności za szkody w środowisku, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU”, obejmujących ochroną odpowiedzialność za szkody w środowisku określone w niniejszych OWU i wyrządzone przez ubezpieczonego, w związku z jego działalnością.
- W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
- PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Postanowienia tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
- W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.

- W sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia zastosowanie mają odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

DEFINICJE

§ 2

Przez użyte w OWU pojęcia należy rozumieć:

- 1) bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku** – wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia szkody w środowisku w dającej się przewidzieć przyszłości;
- 2) czysta strata finansowa** – będący następstwem emisji uszczerbek majątkowy niebędący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową ani następstwem tych szkód;
- 3) data początkowa** – wskazana w umowie ubezpieczenia data rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej w odniesieniu do momentu wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku lub szkody będącej następstwem emisji. W przypadku braku w umowie ubezpieczenia daty początkowej, za datę tę uznaje się pierwszy dzień okresu ubezpieczenia w aktualnej umowie ubezpieczenia;

- 4) **działania naprawcze** – wszelkie działania, w tym działania ograniczające lub tymczasowe, podejmowane w celu naprawy lub zastąpienia w równoważny sposób elementów przyrodniczych lub ich funkcji, które uległy szkodzie, w szczególności oczyszczanie gleby i wody, przywracanie naturalnego ukształtowania terenu, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, reintrodukcję zniszczonych gatunków, prowadzące do usunięcia zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz przywracania równowagi przyrodniczej i walorów krajobrazowych na danym terenie;
- 5) **działania zapobiegawcze** – działania podejmowane w związku ze zdarzeniem, działaniem lub zaniechaniem powodującym bezpośrednio zagrożenie szkodą w środowisku, w celu zapobieżenia szkodzie w środowisku lub zmniejszenia szkody w środowisku, w szczególności wyeliminowanie lub ograniczenie emisji;
- 6) **emisja** – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności ubezpieczonego do powietrza, wody, gleby lub ziemi:
 - a) substancje oraz ich mieszaniny lub roztwory,
 - b) energie, takie jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne,
 - c) organizmy lub mikroorganizmy;
- 7) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia procentowo, kwotowo lub kwotowo-procentowo wartość pomniejszająca świadczenie z tytułu zajścia każdego wypadku ubezpieczeniowego; franszyza redukcyjna nie ma zastosowania do szkód na osobie;
- 8) **grunt własny** – wskazany w umowie ubezpieczenia grunt będący własnością lub pozostający w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia lub innego pokrewnego stosunku prawnego;
- 9) **koszty działań zapobiegawczych lub naprawczych** – niezbędne i uzasadnione koszty poniesione za zgodą PZU związane z koniecznością zapewnienia właściwego i efektywnego przeprowadzenia tych działań, w tym koszty:
 - a) gromadzenia danych i oceny bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku,
 - b) opracowania i oceny projektów działań zapobiegawczych lub naprawczych, w tym projektów alternatywnych,
 - c) przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych,
 - d) postępowania administracyjnego,
 - e) postępowania sądowego,
 - f) egzekucji,
 - g) nadzoru i monitoringu,
 - h) odszkodowań przysługujących od ubezpieczonego władającemu powierzchni ziemi za szkody wyrządzone na skutek prowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych, przysługujących tej osobie na podstawie ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;
- 10) **koszty obrony** – wydatki poniesione na obsługę prawną lub opłaty i wydatki poniesione w związku z obroną przed wniesionym roszczeniem lub zanim roszczenie zostanie wniesione, obejmujące w szczególności:
 - a) koszty pełnomocników procesowych,
 - b) koszty opinii prawnych, porad prawnych,
 - c) wynagrodzenie rzeczoznawców lub biegłych,
 - d) koszty przedsądowej obrony (postępowanie mediacyjne, arbitrażowe lub ugodowe) oraz sądowej obrony (postępowanie cywilne, administracyjne), w tym koszty postępowania przygotowawczych i wyjaśniających,
 - e) koszty postępowania sądowego poniesione przez stronę przeciwną, jeśli na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego ubezpieczony zostanie zobowiązany do ich zwrotu, z wyłączeniem kosztów zwróconych ubezpieczonemu przez stronę przeciwną lub inny podmiot;
- 11) **okres dodatkowy** – okres 12 miesięcy bezpośrednio następujących po zakończeniu okresu ubezpieczenia, w którym w razie wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, PZU udzieli ochrony ubezpieczeniowej z tytułu szkody powstałej przed upływem okresu ubezpieczenia. Okres dodatkowy nie będzie miał zastosowania, jeśli umowa ubezpieczenia zostanie zastąpiona inną umową ubezpieczeniową, pokrywającą zakres niniejszej ochrony, w szczególności pokrywającą zgłoszone roszczenie;
- 12) **okres ubezpieczenia** – ustalony w umowie ubezpieczenia okres udzielanej przez PZU ochrony ubezpieczeniowej;
- 13) **osoba trzecia** – każda osoba niebędąca ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 14) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilnoprawnej z wyłączeniem osoby fizycznej, która zawarła z ubezpieczonym umowę cywilnoprawną jako przedsiębiorca; za pracownikiem uznaje się także praktykanta, stażystę lub wolontariusza, któremu ubezpieczony powierzył wykonywanie pracy;
- 15) **produkt** – rzecz ruchoma wytworzona, dostarczona lub w jakikolwiek inny sposób wprowadzona do obrotu przez ubezpieczonego, choćby została połączona z inną rzeczą, a także energia i zwierzęta;
- 16) **roszczenie** – jakiekolwiek pisemne żądanie ze strony osoby trzeciej wyrażające zamiar tej osoby przypisania ubezpieczonemu odpowiedzialności za szkodę objętą ubezpieczeniem lub żądanie zwrotu poniesionych kosztów działań zapobiegawczych lub naprawczych lub jakiekolwiek postępowanie administracyjne lub sądowe przeciwko ubezpieczonemu o odszkodowanie za szkodę na osobie lub szkodę rzeczową lub czystą stratę finansową lub zwrot poniesionych kosztów działań zapobiegawczych lub naprawczych; za roszczenie uważa się także zgłoszenie organowi ochrony środowiska wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku;
- 17) **stan początkowy** – stan i funkcje środowiska oraz poszczególnych elementów przyrodniczych przed wystąpieniem szkody w środowisku;
- 18) **suma gwarancyjna** – określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych, które zaszyły w okresie ubezpieczenia;
- 19) **szkoda** – szkoda rzeczowa, szkoda na osobie, czysta strata finansowa, bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku, szkoda w środowisku;
- 20) **szkoda na osobie** – będąca następstwem emisji śmierci, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, w tym także utracenie korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 21) **szkoda rzeczowa** – będąca następstwem emisji utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy, w tym także utracenie korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 22) **szkoda w środowisku** – negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, oceniona w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez ubezpieczonego:
 - a) w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mająca znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych,
 - b) w wodach,
 - c) w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi;
- 23) **świadczenie** – objęte umową ubezpieczenia odszkodowanie za szkodę, koszty działań zapobiegawczych lub naprawczych, koszty obrony powstałe wskutek wypadku ubezpieczeniowego objętego umową ubezpieczenia, do zapłacenia których zobowiązane jest PZU na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia;
- 24) **ubezpieczający** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, zawierająca umowę ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU;
- 25) **ubezpieczony** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która objęta jest ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych OWU będąca podmiotem korzystającym ze środowiska w rozumieniu przepisów ustawy;
- 26) **umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia, zawarta z zastosowaniem OWU;

- 27) **ustawa** – ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;
- 28) **wprowadzenie produktu do obrotu** – chwila faktycznej trwałej lub okresowej utraty władztwa nad produktem przez ubezpieczonego;
- 29) **wypadek ubezpieczeniowy** – zgłoszenie po raz pierwszy w okresie ubezpieczenia lub w okresie dodatkowym, o ile ma zastosowanie, roszczenia.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest:
 - 1) odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkodę na osobie lub szkodę rzeczową lub czystą stratę finansową wyrządzone osobie trzeciej i
 - 2) odpowiedzialność administracyjna ubezpieczonego z tytułu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub powstania szkody w środowisku w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością określoną w umowie ubezpieczenia.
2. Zakresem ubezpieczenia objęte są:
 - 1) w zakresie odpowiedzialności cywilnej - szkody rzeczowe, szkody na osobie oraz czyste straty finansowe, w granicach odpowiedzialności ustawowej ubezpieczonego;
 - 2) w zakresie odpowiedzialności administracyjnej - koszty działań zapobiegawczych lub naprawczych, w granicach odpowiedzialności ustawowej ubezpieczonego. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność ubezpieczonego niezależnie od tego, czy koszty działań zapobiegawczych lub naprawczych ponosi ubezpieczony, czy też zobowiązany jest do ich zwrotu na żądanie organu ochrony środowiska lub innego uprawnionego podmiotu;
 - 3) koszty obrony.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest także odpowiedzialność w przypadku, gdy bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub szkoda w środowisku zaistniały na gruntach własnych, pod warunkiem, że grunty te zostały określone w umowie ubezpieczenia.
4. Wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które można przypisać tej samej przyczynie, uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy oraz przyjmuje się, że powstały w chwili powstania pierwszego wypadku ubezpieczeniowego.
5. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje również odpowiedzialność za szkody wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa.
6. Warunkiem odpowiedzialności PZU jest zajęcie wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia lub w okresie dodatkowym, o ile ma zastosowanie oraz zgłoszenie go do PZU przed upływem terminu przedawnienia.
7. PZU zobowiązany jest także, do:
 - 1) zbadania zasadności wysuwanych przeciwko ubezpieczonemu żądań, związanych z przeprowadzeniem działań zapobiegawczych lub naprawczych;
 - 2) zwrotu kosztów podjętych przez ubezpieczonego działań po wystąpieniu szkody w środowisku, mających na celu ograniczenie szkody w środowisku, zapobieżenie kolejnym szkodom i negatywnym skutkom dla zdrowia ludzi lub dalszemu osłabieniu funkcji elementów przyrodniczych, w tym natychmiastowego skontrolowania, powstrzymania, usunięcia lub ograniczenia w inny sposób zanieczyszczeń lub innych szkodliwych czynników;
 - 3) zapłaty kosztów działań zapobiegawczych lub naprawczych, do pokrycia których zobowiązany jest ubezpieczony wobec organu ochrony środowiska lub innego uprawnionego podmiotu z tytułu działalności określonej w umowie ubezpieczenia, na podstawie ostatecznej decyzji administracyjnej, a także na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.

KLAUZULA DODATKOWA

§ 4

Za zapłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o odpowiedzialność za szkody, które powstały na terytorium

państw Unii Europejskiej oraz Islandii, Norwegii i Szwajcarii poprzez włączenie poniższej klauzuli dodatkowej:

Klauzula nr 1 - Rozszerzenie zakresu terytorialnego odpowiedzialności o szkody, które powstały na terytorium państw Unii Europejskiej oraz Islandii, Norwegii i Szwajcarii.

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody, które powstały na terytorium państw Unii Europejskiej oraz Islandii, Norwegii i Szwajcarii. W odniesieniu do zdarzeń rodzących odpowiedzialność na podstawie prawa innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej niż prawo polskie zakres odpowiedzialności ubezpieczonego ustalany jest zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. L 143, 30.04.2004, P. 0056-0075), nawet jeśli prawo to przewiduje surowsze zasady odpowiedzialności.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 5

1. PZU nie odpowiada za:
 - 1) szkody wyrządzone umyślnie a także wskutek świadomego naruszenia przez ubezpieczonego przepisów prawa lub decyzji administracyjnych lub postanowień organów władzy publicznej;
 - 2) szkody wyrządzone osobom bliskim ubezpieczonego będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą;
 - 3) szkody na osobie wyrządzone pracownikom ubezpieczonego w trakcie wykonywania obowiązków pracowniczych;
 - 4) szkody w środowisku spowodowane przez produkt wprowadzony do obrotu przez ubezpieczonego;
 - 5) szkody wynikające z roszczeń o wykonanie umów, o należyte wykonanie umów, z tytułu zastępczego wykonania umów, roszczeń o zwrot świadczeń oraz kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów, roszczeń wynikających z przepisów o rękojmi, niezgodności towaru z umową i gwarancji jakości, szkód w przedmiocie wykonanej pracy lub usług;
 - 6) szkody wynikające z normalnej pracy zakładu, zgodnej z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i właściwymi decyzjami administracyjnymi;
 - 7) koszty działań poniesionych w związku z modernizacją;
 - 8) koszty wynikające z poprawy zabezpieczeń;
 - 9) szkody z tytułu posiadania lub użytkowania zbiornika podziemnego, o ile zbiornik nie został określony w umowie ubezpieczenia;
 - 10) szkody spowodowane w związku z działalnością polegającą na zbieraniu, składowaniu, magazynowaniu, przetwarzaniu, sortowaniu, i/lub utylizacji odpadów;
 - 11) szkody objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;
 - 12) szkody powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, rewolucji, konfliktu, aktów terroryzmu, niepokojów społecznych, zamieszek lub rozruchów;
 - 13) szkody mające postać czystych strat finansowych innych niż będące następstwem emisji, w tym utraty wartości rzeczy należącej do osoby trzeciej nie będącej następstwem uszkodzenia lub zniszczenia tej rzeczy;
 - 14) naruszenie dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie człowieka;
 - 15) kary pieniężne, kary umowne, grzywny sądowe i administracyjne, zadatki, za wyjątkiem objętych ochroną ubezpieczeniową kosztów działań zapobiegawczych lub naprawczych;
 - 16) szkody wynikłe z umownego rozszerzenia odpowiedzialności w stosunku do zakresu wynikającego z przepisów prawa właściwego dla zobowiązania, z którego wynika odpowiedzialność ubezpieczonego;
 - 17) szkody powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego,

- pola magnetycznego lub elektromagnetycznego lub skażenia radioaktywnego;
- 18) szkody za które przysługuje odszkodowanie na podstawie prawa geologicznego lub górniczego;
 - 19) szkody powstałe wskutek oddziaływania azbestu, formaldehydu, prionów lub dioksyn;
 - 20) szkody powodujące roszczenia pomiędzy ubezpieczonymi na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia;
 - 21) szkody w których nie jest możliwa do ustalenia przyczyna ich powstania;
 - 22) szkody powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile zakres nie został rozszerzony o odpowiednią klauzulę.

SUMA GWARANCYJNA

§ 6

1. Suma gwarancyjna ustalana jest na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU. PZU ustala wysokość świadczenia w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, nie wyższej niż suma gwarancyjna.
2. W ramach sumy gwarancyjnej mogą być wyodrębnione podlimity odpowiedzialności dla poszczególnych kosztów lub ryzyk dodatkowych.
3. Każdorazowa wypłata świadczenia powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz podlimitów odpowiedzialności o wypłaconą kwotę.
4. W przypadku zmniejszenia lub wyczerpania sumy gwarancyjnej, podlimitów odpowiedzialności ubezpieczający, za zgodą PZU, może uzupełnić sumę gwarancyjną lub podlimit odpowiedzialności opłacając dodatkową składkę.
5. PZU wypłaca należne świadczenie z uwzględnieniem franszyzy redukcyjnych w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.
6. Jeżeli suma gwarancyjna, podlimity odpowiedzialności oraz franszyzy redukcyjne stanowią równowartość w złotych kwoty wyrażonej w walucie obcej ich wysokość ustala się przy zastosowaniu ostatniego, opublikowanego na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, kursu średniego NBP.

PRZYSŁUGUJĄCE ŚWIADCZENIA

§ 7

Z tytułu odpowiedzialności określonej w OWU PZU zobowiązany jest do wypłaty, w ramach sumy gwarancyjnej, świadczenia oraz:

- 1) zwrotu kosztów wynikłych z zastosowania niezbędnych środków podjętych przez ubezpieczonego po zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
- 2) pokrycia kosztów wynagrodzenia ekspertów, powołanych w uzgodnieniu z PZU, w celu ustalenia okoliczności, przyczyn lub rozmiaru szkody.

WNIOSEK UBEZPIEZAJĄCEGO O ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 8

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego sporządzonego w formie pisemnej.
2. Wniosek ubezpieczającego o zawarcie umowy ubezpieczenia zawiera informacje niezbędne do dokonania indywidualnej oceny ryzyka i określenia należnej składki ubezpieczeniowej oraz stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
3. PZU może zażądać udokumentowania danych zawartych we wniosku.
4. Wniosek ubezpieczającego o zawarcie umowy ubezpieczenia powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię, nazwisko lub pełną nazwę ubezpieczającego i ubezpieczonego, numer REGON, numer PESEL;

- 2) adres zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego i ubezpieczonego;
- 3) działalność prowadzona przez ubezpieczonego, która ma być objęta ubezpieczeniem;
- 4) okres ubezpieczenia;
- 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
- 6) wysokość sumy gwarancyjnej oraz podlimitów odpowiedzialności;
- 7) toczące się postępowania administracyjne lub sądowe związane z zanieczyszczeniem środowiska;
- 8) okoliczności, które mogą być podstawą do wniesienia roszczeń;
- 9) informacje o posiadanych zbiornikach podziemnych;
- 10) liczba posiadanych lokalizacji, w których jest prowadzona ubezpieczona działalność.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 9

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu przegotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego. Składkę ubezpieczeniową oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU.
2. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest w zależności od:
 - 1) wysokości obrotu za ostatni rok obrachunkowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
 - 2) wysokości sumy gwarancyjnej;
 - 3) okresu ubezpieczenia;
 - 4) rodzaju prowadzonej działalności;
 - 5) indywidualnej oceny ryzyka;
 - 6) liczby posiadanych lokalizacji, w których prowadzona jest działalność podlegająca niniejszemu ubezpieczeniu.
3. Składkę opłaca się jednorazowo albo ratalnie. W przypadku płatności jednorazowej zapłata składki następuje z góry, przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy. W przypadku płatności ratalnej, terminy płatności składki i wysokość rat składki określone są w dokumencie ubezpieczenia.
4. Zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej. Za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku bankowego PZU pełną, wymagalną kwotą składki albo raty składki określoną w umowie ubezpieczenia.
5. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty świadczenia.
6. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, počynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIEZAJĄCEGO LUB UBEZPIECZONEGO

§ 10

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywał we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo

braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym, niezwłocznie lecz nie później niż w terminie 14 dni od powzięcia o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na swój rachunek lub na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym;
 - 2) dokument ubezpieczenia otrzymuje ubezpieczający;
 - 3) ubezpieczający obowiązany jest do poinformowania ubezpieczonego o prawach i obowiązkach wynikających z zawartej na jego rachunek umowy ubezpieczenia;
 - 4) PZU może podnieść zarzut mający wpływ na odpowiedzialność również przeciwko ubezpieczonemu;
 - 5) ubezpieczony może żądać by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
6. W umowie ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek ubezpieczający zobowiązany jest dostarczyć ubezpieczonemu OWU, które mają zastosowanie do tej umowy ubezpieczenia, na piśmie lub za zgodą ubezpieczonego na innym trwałym nośniku. W przypadku umowy ubezpieczenia, w której okres ochrony ubezpieczeniowej rozpoczyna się później niż w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, OWU powinny być doręczone ubezpieczonemu przed objęciem go ochroną ubezpieczeniową. Na żądanie PZU ubezpieczający zobowiązany jest przedstawić dowód wykonania tej powinności.
7. Zmiana lub modyfikacja umowy ubezpieczenia wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

ZAWIADOMIENIE O WYPADKU UBEZPIECZENIOWYM

§ 11

1. Ubezpieczający lub ubezpieczony ma obowiązek pisemnego zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni kalendarzowych od powzięcia wiadomości o wypadku ubezpieczeniowym.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
3. W zawiadomieniu o wypadku ubezpieczeniowym, ubezpieczający lub ubezpieczony wskazuje PZU osoby do dalszego kontaktu wraz z danymi teled adresowymi (adres, numer telefonu, e-mail).
4. W zawiadomieniu o wypadku ubezpieczeniowym powinny być podane przyczyny i fakty co do których możliwe jest podniesienie roszczenia, w tym terminy wystąpienia tych okoliczności, osoby, których one dotyczą, określenie wypadku ubezpieczeniowego oraz szacowanej przybliżonej wysokości prawdopodobnej szkody.
5. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, PZU może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.
6. Skutki braku zawiadomienia o roszczeniu nie nastąpią, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
7. W razie powstania wypadku ubezpieczeniowego, ubezpieczony jest zobowiązany do podjęcia aktywnej współpracy z PZU w celu wyjaśnienia okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej

rozmiaru. W przypadku wystąpienia z roszczeniem na drogę sądową, ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od doręczenia pozwu, zawiadomić o tym PZU.

8. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.

WSPÓŁPRACA PRZY LIKWIDACJI ROSZCZENIA

§ 12

1. Ubezpieczający oraz ubezpieczony zobowiązani są użyć dostępnych im środków w celu zapobieżenia szkody lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. Ubezpieczający oraz ubezpieczony zobowiązani są dostarczyć PZU wszelkie informacje oraz dokumenty, o które zapytuje PZU.
4. Zaspokojenie lub uznanie roszczenia o naprawienie szkody, która jest objęta umową ubezpieczenia, nie ma skutków prawnych względem PZU, jeżeli PZU nie wyraził na to uprzedniej zgody.

USTALENIE I WYPŁATA ODSZKODOWANIA, ZWROT KOSZTÓW ORAZ OBOWIĄZKI PZU

§ 13

1. PZU wypłaca świadczenie w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże, bezsporna część świadczenia PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. PZU jest zobowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
 - 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 PZU nie wypłaci świadczenia, zobowiązany jest do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie; oraz
 - b) ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części świadczenia;
 - 3) jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawnej uzasadniającej całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;

- 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości świadczenia;
 - 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.
4. PZU wypłaca świadczenie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.

POCZĄTEK I USTANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 14

1. Okres ochrony ubezpieczeniowej rozpoczyna się od daty wskazanej w umowie ubezpieczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia lub dodatkowego okresu zgłaszania roszczeń, o ile ma zastosowanie;
 - 2) w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej;
 - 3) w przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia, z dniem doręczenia odstąpienia;
 - 4) z dniem doręczenia oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
 - 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
 - 6) z chwilą likwidacji przedsiębiorstwa ubezpieczonego;
 - 7) w innych przypadkach przewidzianych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 15

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie.
2. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

ZWROT SKŁADKI

§ 16

W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

ZAWIADOMIENIA I OŚWIADCZENIA

§ 17

Zawiadomienia i oświadczenia ubezpieczającego lub ubezpieczonego w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane drogą elektroniczną lub przesłane listem poleconym na adres podany w umowie ubezpieczenia.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

§ 18

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 19

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone:
 - 1) na piśmie - osobiście albo wysłane przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) na piśmie - wysłane na adres do doręczeń elektronicznych PZU SA w rozumieniu ustawy o doręczeniach elektronicznych, począwszy od dnia wpisania tego adresu do bazy adresów elektronicznych;
 - 3) w formie ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801-102-102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
 - 4) w postaci elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła:
 - 1) w przypadku, gdy klientem jest osoba fizyczna – na piśmie, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek klienta;
 - 2) w przypadku, gdy klientem jest inny podmiot niż wskazany w pkt 1 – na piśmie lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.

8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
13. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
14. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.